

Επαναληπτικό διαγώνισμα στα Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού Β' Λυκείου

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

ΗΜ/ΝΙΑ: Κυριακή, 8 Δεκεμβρίου 2024

ΤΜΗΜΑ:

%

Διδαγμένο Κείμενο

50 μονάδες

Αριστοτέλους, *Μετά τα φυσικά*, Α 2, 98b12-28.

Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντός γενέσεως. Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἶπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἀγνοίαν ἐφιλοσόφησαν, φανερὸν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἕνεκεν. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ὀραστῶν καὶ διαγωγῆν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἑτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλεύθερος ὁ αὐτοῦ ἕνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὄν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὖσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἕνεκὲν ἐστίν.

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις, τη λέξη *Σωστό*, αν είναι σωστή, ή τη λέξη *Λάθος*, αν είναι λανθασμένη, με βάση το περιεχόμενο του παραπάνω αποσπάσματος.

1. Οι ἄνθρωποι ἀρχισαν να φιλοσοφούν επειδή απορούσαν για τα πολύ σημαντικά πράγματα.
2. Οι ἄνθρωποι αρχικά απορούσαν για τα παράξενα της καθημερινής ζωής.
3. Αυτός που απορεί συνειδητοποιεί την ἀγνοιά του.
4. Οι ἄνθρωποι φιλοσόφησαν για να απαλλαγούν από την ἀγνοιά τους.
5. Η φιλοσοφία είναι πρακτικά χρήσιμη στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

Μονάδες 10

B1. Να αναλύσετε την άποψη του Αριστοτέλη «Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν», σχετικά με τις ἀρχές του φιλοσοφικού στοχασμοῦ. Μονάδες 10

B2.α. Γιατί ο φιλόμυθος είναι κατά κάποιον τρόπο και φιλόσοφος, κατά τον Αριστοτέλη; (8 μονάδες)

β. Να αναφέρετε ποια αξία έχουν οι μύθοι του Αισώπου σύμφωνα με το παρακάτω κείμενο και πως μπορούν να αξιοποιηθούν από τον άνθρωπο. (2 μονάδες).

[...] Οι ήρωες των Αισώπειων μύθων από κάπου ξεκινούν, κάτι ψάχνουν και κάπου θέλουν να φτάσουν. Έτσι και στην πραγματική ζωή, οι περισσότεροι ψάχνουν για το νόημα της ζωής, αυτό που θα τους δίνει δύναμη να συνεχίζουν κάθε φορά τις προσπάθειές τους για να πετύχουν το στόχο τους.

[...] Μέσα από την πλοκή του κάθε μύθου και στο πώς αυτός ξετυλίγεται, ο αναγνώστης μπορεί να βρει κάποια λύση για να διευθετήσει κάποια θέματα που τον απασχολούν. Οι μύθοι του Αισώπου αποτελούν αστείρευτη πηγή από εικόνες, σύμβολα, και αλληγορίες που πάντα καταλήγουν σε ένα ηθικό δίδαγμα.

*Σ. Κωνσταντίνου Αυγερινάκου, Η ηθική διάσταση των μύθων του Αισώπου στη διδακτική πράξη
Διατμηματικό Πρόγρ. Μ.Σ., Παιδαγωγικά μέσω Καινοτόμων Προσεγγίσεων, Τεχνολογίες & Εκπαίδευση*

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις, τη λέξη *Σωστό*, αν είναι σωστή, ή τη λέξη *Λάθος*, αν είναι λανθασμένη.

α. Ο Αριστοτέλης υποστήριζε με πικρία ότι κανείς δεν γίνεται γιατρός διαβάζοντας μόνο βιβλία.

β. Ο Αριστοτέλης έφτασε στην Αθήνα για να σπουδάσει στην Ακαδημία σε ηλικία 21 ετών.

γ. Ο *Περίπατος* ήταν ένα δημόσιο γυμναστήριο στον Λυκαβηττό όπου δίδασκαν συνήθως ρήτορες και σοφιστές.

δ. Τη δεύτερη φορά που έζησε ο Αριστοτέλης στην Αθήνα αφοσιώθηκε απερίσπαστος στη συγγραφική δραστηριότητα.

ε. Η κατηγορία εις βάρος του Αριστοτέλη για ασέβεια βασίστηκε στο γεγονός ότι είχε γράψει έναν παιάνα, είδος ποιήματος που τιμούσε το θεό Ερμή.

Μονάδες 10

B4. Να γράψετε δύο παράγωγα (απλά ή σύνθετα) στη νέα ελληνική για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *ήρξαντο, γενέσεως, άγνοειν, έφιλοσόφησαν, χρήσεως*. Μονάδες 10

Αδίδακτο Θέμα

50 μονάδες

Ξενοφώντος, Κύρου Ανάβασις, 4.8. 15, 22 & 5.1.2-6

Οι Μύριοι κατόρθωσαν μετά από πολλές κακουχίες και περιπέτειες να φτάσουν στα παράλια του Εύξεινου Πόντου. Μετά από λίγες ημέρες έγιναν δεκτοί στην Τραπεζούντα, την πρώτη ελληνική πόλη που συνάντησαν μετά από την πολύμηνη πορεία τους. Εκεί θα έπρεπε να λάβουν αποφάσεις για το μέλλον τους.

[4.8.15] Ἐπει δ' ἐν ταῖς χώραις ἕκαστοι ἐγένοντο καὶ τοὺς λόχους ὀρθίους ἐποιήσαντο, ἐγένοντο μὲν λόχοι τῶν ὀπλιτῶν ἀμφὶ τοὺς ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ λόχος ἕκαστος σχεδὸν εἰς τοὺς ἑκατόν· [...]

[5.1.2] Ἐκ δὲ τούτου ξυνελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τῆς λοιπῆς πορείας· ἀνέστη δὲ πρῶτος Λέων Θούριος καὶ ἔλεξεν ὧδε. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἀπείρηκα ἤδη ξυσκευαζόμενος* καὶ βαδίζων καὶ τρέχων καὶ τὰ ὄπλα φέρων καὶ ἐν τάξει ὦν καὶ φυλακὰς φυλάττων καὶ μαχόμενος, ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τὸ λοιπὸν καὶ ἕκταθεις ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα.

[5.1.3] ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἀνεθορύβησαν ὡς εὖ λέγει· καὶ ἄλλος τὰ αὐτὰ ἔλεγε, καὶ πάντες οἱ παριόντες. ἔπειτα δὲ Χειρίσοφος ἀνέστη καὶ εἶπεν ὧδε.

[5.1.4] Φίλος μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει ἦν οὖν πέμπητέ με οἴομαι ἂν ἔλθειν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα τὰ ἡμᾶς ἄξοντα· ὑμεῖς δὲ εἴπερ πλεῖν βούλεσθε, περιμένετε ἔστ' ἂν ἐγὼ ἔλθω· ἤξω δὲ ταχέως. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται ἤσθησάν* τε καὶ ἐψηφίσαντο πλεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα.

[5.1.5] Μετὰ τούτον Ξενοφῶν ἀνέστη καὶ ἔλεξεν ὧδε. Χειρίσοφος μὲν δὴ ἐπὶ πλοῖα στέλλεται, ἡμεῖς δὲ ἀναμενοῦμεν. ὅσα μοι οὖν δοκεῖ καιρὸς εἶναι* ποιεῖν ἐν τῇ μονῇ*, ταῦτα ἐρῶ.

[5.1.6] πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας· οὔτε γὰρ ἀγορὰ ἔστιν ἰκανὴ οὔτε ὅτου ὠνησόμεθα* εὐπορία εἰ μὴ ὀλίγοις τισίν· ἢ δὲ χώρα πολεμία· κίνδυνος οὖν πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἦν ἀμελῶς τε καὶ ἀφυλάκτως πορεύησθε ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια.

[5.1.7] ἀλλὰ μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σφύζησθε, ἡμᾶς δὲ τούτων ἐπιμελεῖσθαι. ἔδοξε (τοῖς στρατιώταις) ταῦτα.

1. ξυσκευαζόμενος < ξυσκευάζομαι = φροντίζω τα πράγματά μου, ετοιμάζω τις αποσκευές μου
2. ἤσθησάν = χάρηκαν
3. καιρὸς εἶναι > καιρὸς ἐστί (απρ. ἐκφρ.) = εἶναι η κατάλληλη στιγμή
4. μονῇ = παραμονή
5. ὠνησόμεθα > ὠνούμαι = αγοράζω.

Γ1. Να μεταφράσετε από το παραπάνω κείμενο τις §§ 5.1.2 & 5.1.4 («Ἐκ δὲ τούτου ξυνελθόντες ... ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα» & «Φίλος μοί ἐστιν ... πλεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα»).

Μονάδες 20

Γ2. Τί ανέφερε ο Ξενοφώντας στη συνέλευση των στρατιωτών, αφού πήρε τον λόγο, περιγράφοντας τις ενέργειες στις οποίες θα έπρεπε να προχωρήσουν; Ποια ήταν η αντίδρασή τους στα λόγια του;

Μονάδες 10

Γ3.α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

- **ἐβουλεύοντο:** - το β' ενικό της οριστικής του Παρατατικού της μέσης φωνής και
- το β' ενικό της προστακτικής του Αορίστου της ενεργητικής φωνής.
- **ἀπείρηκα:** - το β' ενικό της ευκτικής του Ενεστώτα στην ίδια φωνή.
- **παυσάμενος:** - το απαρέμφατο του Παρακειμένου της μέσης φωνής.
- **οἶομαι:** - το β' ενικό της οριστικής του Ενεστώτα και
- το α' ενικό της οριστικής του Αορίστου.
- **ἀκούσαντες:** - το α' ενικό της οριστικής του Μέλλοντα στην ίδια φωνή.

Γ3.β. Στις παρακάτω φράσεις να εντοπίσετε τρεις (3) ρηματικούς τύπους που ανήκουν σε ρήματα που διαθέτουν (σχηματίζουν ή δανείζονται), Αόριστο β' · στη συνέχεια να μεταφέρετε στον χρόνο αυτόν καθέναν από τους τύπους που εντοπίσατε:

- Φίλος μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει.
- Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν ἀνέστη καὶ ἔλεξεν ὧδε. (...)
- (...) ἀλλὰ μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σφῶζησθε, ἡμᾶς δὲ τούτων ἐπιμελεῖσθαι.
- ὦ ἄνδρες, ἀπείρηκα ἤδη ξυσκευαζόμενος καὶ βαδίζων καὶ τρέχων καὶ τὰ ὄπλα φέρων καὶ ἐν τάξει ὦν (...), ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τὸ λοιπὸν.

Μονάδες 10

Γ4.α. Να εντοπίσετε το σύστοιχο αντικείμενο στο παρακάτω απόσπασμα (1 μον.) · έπειτα να μετατρέψετε την συμπυκμένη μορφή του σε ανεπτυγμένη, καταγράφοντας την σύστοιχη έννοια που παραλείπεται (1 μον.):

- «καὶ ἄλλος τὰ αὐτὰ ἔλεγε, καὶ πάντες οἱ παριόντες. ἔπειτα δὲ Χειρίσοφος ἀνέστη καὶ εἶπεν ὧδε. Φίλος μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει. ἦν οὖν πέμπητέ με, οἶομαι ἂν ἔλθειν καὶ τριῆρεις ἔχων καὶ πλοῖα τὰ ἡμᾶς ἄξοντα»

Γ4.β. Να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

I. Να αναφέρετε ποια είναι η συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων όρων στα παρακάτω αποσπάσματα; (4 μον.)

- «Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς χώραις ἕκαστοι ἐγένοντο καὶ τοὺς λόχους ὀρθίους ἐποίησαντο, ἐγένοντο μὲν οἱ λόχοι τῶν ὀπλιτῶν ἀμφὶ τοὺς ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ λόχος ἕκαστος σχεδὸν εἰς τοὺς ἑκατόν»
- Φίλος μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ καὶ τυγχάνει.
- πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας.

II. Ποια είναι η συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων όρων στο παρακάτω απόσπασμα; Να δικαιολογήσετε την πτώση στην οποία βρίσκονται. (4 μον.)

- «Ἐκ δὲ τούτου ξυνελθόντες ἐβουλεύοντο περὶ τῆς λοιπῆς πορείας· ἀνέστη δὲ πρῶτος Λέων Θούριος καὶ ἔλεξεν ὧδε [...] ἐπιθυμῶ παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τὸ λοιπὸν.

Μονάδες 10

Ευχόμαστε Επιτυχία! Ἐρρωσθε!!!

1. ☒ Ζωγράφου: Ι. Χρυσίππου 1, ☎ 210 7488030 & ΙΙ. Ξηρογιάννη 10, ☎ 210 7488180
 2. ☒ Χολαργός: Φανερωμένης 13, ☎ 210 6536551
 3. ☒ Αγία Παρασκευή: Ευεργέτου Γιαβάση 9, πλατεία Αγ. Παρασκευής, ☎ 210 6000031
-

- Διδαγμένο:

I. Α.1 Αριστοτέλους, Μετά τὰ φυσικά

II. Εισαγωγή Αριστοτέλης, Βίος.

- Αδίδακτο:

I. Υποκείμενο, Κατηγορούμενο, Αντικείμενο, Δοτική Προσωπική.

II. Ρήματα βαρύτερα Α' συζυγίας & Αόριστος Β'